

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717211995
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6717211995.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a členov senátu Mgr. Martina Štubniaka a JUDr. Janky Boroškovej, v právnej veci žalobkyne L. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX U. č. XXX, právne zastúpená JUDr. Ľubomírom Ivanom, advokátom, so sídlom Námestie SNP 41, 960 01 Zvolen, IČO: 42 197 821, proti žalovanej I. S. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. XXX/XX, XXX XX Q. Q., právne zastúpená advokátskou kanceláriou Patajová, Pataj, s.r.o., so sídlom J. Chalupku 8, 974 01 Banská Bystrica, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 17C/44/2017 - 196 zo dňa 05. 01. 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** .

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 215/44520 na nehnuteľnostiach vedených Katastrálnym odborom Okresného úradu Zvolen, nachádzajúcich sa v katastrálnom území B., obci B., okres Zvolen, zapísaných na LV č. XXX a to pozemkov: a) parcely registra „C“ parc. č. XXXX/X o výmere 30 m², zastavané plochy a nádvorcia; b) Parcely registra „C“ parc. č. XXXX/X o výmere 52 m², zastavané plochy a nádvorcia (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“), pričom podľa zápisu na LV je v čase vyhlásenia rozhodnutia ako výlučný vlastník spoluvlastníckeho podielu vedená žalovaná (I. výrok). Zároveň žalobkyni priznal náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100% (II. výrok).

2. Rozhodol tak opätovne o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 215/44520 na sporných nehnuteľnostiach a to potom, čo jeho prvotný zamietajúcu rozsudok, bol uznesením odvolacieho súdu č. k. 13Co/302/2018 - 151 zo dňa 27. 08. 2020 zrušený a vrátený na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Aplikujúc ustanovenia §137 písm. c), § 150 ods. 1, § 151 ods. 1, 2 § 154, § 185 ods. 1, 2 zákona č § 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 40 ods. 1, § 41, § 123, § 129 ods. 1, 2, § 130 ods. 1 až 3, § 132 ods. 1, §133 ods. 2, §134 ods. 2, 3, § 136 ods.1, § 137 ods. 1, § 588, § 869 zákona č.40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a § 8 ods. 1, § 9 ods. 8 zákona . 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenskách a vykonaným dokazovaním dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

4. Konštatoval, že v konaní bolo zistené, že sporné nehnuteľnosti sú vo výlučnom vlastníctve žalovanej a to v celosti. Z notárskej zápisnice Nz 31625/2011 NCRIs 32393/2011 zo dňa 30. 08. 2011, spisanej na Notárskom úrade JUDR. Anny Máčajovej vo Zvolene (ďalej len „notárska zápisnica“) vyplýva, že žalovaná požiadala o vydržanie sporných nehnuteľností, ktoré boli zamerané geometrickým plánom. Štatutárni zástupcovia pozemkového spoločenstva B. dali súhlas k vydaniu notárskeho osvedčenia o nadobudnutí vlastníctva pozemkov, ktoré boli vo vlastníctve členov spoločenstva. Dojednaná cena za nadobudnutie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vydržaním pre spoločenstvo bola vyplatená vo výške 3.811,36 Eur + spätné nájomné po dobu dvoch rokov spolu vo výške 55,76 Eur. Žalobkyňa bola osvedčením o vydržaní dotknutá na svojom spoluvlastníckom práve k sporným nehnuteľnostiam. Za takéhoto stavu bol okresný súd toho názoru, že existuje stav objektívnej právnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý nemožno inými právnymi prostriedkami odstrániť. Okresný súd tak dospel k záveru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na takomto určení v zmysle § 137 písm. c) CSP. Následne prvoinštančný súd skúmal existenciu ďalšie procesnej podmienky a to aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne na podaní žaloby. Poukázal na to, že žalobkyňa v júni 2017 síce previedla vlastnícke práva k nehnuteľnostiam na svojho syna, avšak nemohla naňho previesť spoluvlastnícky podiel k sporným nehnuteľnostiam, keďže tieto boli už v roku 2011 dotknuté vyhlásením žalovanej o vydržaní spoluvlastníckeho podielu. Z uvedeného dôvodu tak žalobkyňa disponuje aktívnou vecnou legitímáciou. Ďalšou otázkou, s ktorou sa musel súd prvej inštancie vysporiadať bola otázka dobromyseľnosti žalovanej pri vydržaní spoluvlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, ktoré boli osvedčené formou notárskej zápisnice. Podľa názoru okresného súdu notárska zápisnica je obsahovo rozporná a nadobudnutý spoluvlastnícky podiel k sporným nehnuteľnostiam formou ako to bolo uvedené v notárskej zápisnici nemá oporu v zákone. Vyhlásenie žalovanej považoval za zmätočné, ak táto svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam odôvodnila titulom vydržania na podklade kúpy a potvrdila spoluvlastnícky podiel k sporným nehnuteľnostiam. Konštatoval, že zákon vylučuje, aby jednu a tú istú vec bolo možné nadobudnúť dvomi spôsobmi - v tomto prípade dŕžbou a kúpou. Z toho dôvodu považoval predmetnú notársku zápisnicu ako právny titul pre zápis spoluvlastníckych titulov v prospech žalovanej ako nespôsobilú listinu na zmenu dovtedajšieho právneho v príslušnej evidencii nehnuteľností. Poukázal na to, že žalovaná vyplatila kúpnu cenu na účet pozemkového spoločenstva, pričom súdu prvej inštancie nebol známy právny dôvod takéhoto úkonu, keďže v spore nebola predložená kúpna zmluva, keďže táto musí byť ex lege v písomnej forme. Vylúčil nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu žalovanou k sporným nehnuteľnostiam titulom kúpy. Taktiež nemal preukázať splnenie zákonných podmienok vydržania a tieto žalovaná nepreukázala. Okresný súd považoval takýto spôsob vypořádania sporných nehnuteľností za obchádzajúci zákon, odporujúci platnej právnej úprave. Vo vzťahu k námietke absolútnej neplatnosti právneho úkonu a s tým následne spojená nesprávnosť žalobného petitu poukázal okresný súd na tú skutočnosť, že sporné nehnuteľnosti nie je možné označiť ako spoločnú nehnuteľnosť, keďže sa tieto nachádzajú vo výlučnom vlastníctve žalovanej.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP a tieto priznal v rozsahu 100% žalobkyňi, ktorá mala v spore plný úspech.

6. Proti rozsudku sa odvolala žalovaná a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Žiadala napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania v rozsahu 100%. Uviedla, že okresný súd síce svojím rozsudkom na jednej strane určil spoluvlastnícke právo žalobkyne k sporným nehnuteľnostiam, avšak na strane druhej ponechal žalovanú v stave právnej neistoty, keď explicitne neurčil jej spoluvlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam a ani neurčil, že nie je vlastníčkou týchto nehnuteľností. Podľa názoru žalovanej prvoinštančný súd explicitne nevyslovil, no z jeho úvah a odôvodnenia je zrejmé, že notársku zápisnicu na základe ktorej nadobudla vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam považoval za absolútne neplatný právny úkon. V danom prípade absolútna neplatnosť právneho úkonu musí postihovať celé vlastníctvo a nie len v rozsahu údajného spoluvlastníckeho podielu žalobkyne. Ak teda okresný súd konštatoval absolútnu neplatnosť právneho úkonu, tak jeho rozhodnutie neobnovuje pôvodný resp. nedeklaruje stále platný právny stav nedotknutý absolútne neplatným právnym úkonom, ale vytvára úplne nový právny stav. Vytýkala súdu prvej inštancie, že bez platného právneho titulu sporné nehnuteľnosti vyčlenil so spoločnej nehnuteľnosti pozemkového spoločenstva. Stranám sporu ako nečlenom pozemkového spoločenstva bez právneho titulu priznal spoluvlastnícke podiely, pričom členom pozemkového spoločenstva bez platného právneho titulu zmenšuje výmeru ich spoločnej nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie ak zistil neplatnosť právneho úkonu mal vzhľadom na takýto záver svojím rozhodnutím o tom, že sporné nehnuteľnosti patria do vlastníctva pozemkového spoločenstva. Naďalej bola toho názoru, že žalobkyňa nie je aktívne vecne legitimovaná, keďže naliehavý právny záujem môže patriť len osobe, ktorá bola v čase rozhodovania členom pozemkového

spoločenstva, keďže tejto spoluvlastníckej právo bolo odčlenením sporných nehnuteľností od spoločnej nehnuteľnosti v rozpore s platným objektívnym právom zmenšené. S ohľadom na uvedené nemala žalobkyňa preto ani naliehavý právny záujem na takomto určení. Z pohľadu žalovanej je rozhodnutie nezákonné. Podľa názoru žalobkyne bolo potrebné venovať pozornosť splneniu podmienok vydržania

7. K odvolaniu žalovanej sa písomne vyjadrila žalobkyňa. Napadnutý rozsudok žiadala potvrdiť ako vecne správny a priznať náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Bola naopak toho názoru, že súd prvej inštancie sa riadne vysporiadal so skutkovou, ale aj právnou stránkou prejednávanej veci a svoje rozhodnutie riadnym a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil. Poukázala na to, že odčlenením a vydržaním sa vyčlenili sporné nehnuteľnosti z režimu spoločnej nehnuteľnosti, pričom vznikol samostatný pozemok, o čom svedčal zápis v katastri nehnuteľností.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne a odvolací súd sa s ním stotožňuje v celom rozsahu. Okresný súd vykonal vyčerpávajúce dokazovanie, dôkazy vyhodnotil jednotlivo, ale aj vo vzájomných súvislostiach, pričom na základe takto vykonaného dokazovania ustálil skutkový stav veci, na ktorý správne aplikoval príslušné právne normy, ktoré aj vyložil. Rovnako, ani s ohľadom na námietky vznesené žalovanou v odvolacom konaní nemožno dospieť k inému záveru, než k akému dospel okresný súd. V odvolaní žalovaná neuviedla žiadne také skutočnosti, ktoré by boli významné a odôvodňovali iné, resp. také rozhodnutie, akého sa žalovaná domáhala.

12. Žalobkyňa sa žalobou domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu vo výške 215/44520 na sporných nehnuteľnostiach. Žalobu odôvodnila tým, že podľa zápisu v katastri nehnuteľností žalovaná je zapísaná aj ako výlučná vlastníčka sporných nehnuteľností, ktoré vlastníckej právo nadobudla na základe notárskej zápisnice, ktorou bolo osvedčené vyhlásenie žalovanej o vydržaní vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. V zmysle notárskej zápisnice pozemky vznikli odčlenením od pôvodnej parcely registra „E-KN“ č. XXX; trvalý trávnatý porast, o výmere 2849 m², zapísanej na LV č. XXXX katastrálne územie B.. Parcela registra E-KN č. XXX je urbárskym pozemkom s tým, že až do júna 2017 bola vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 215/44520 na sporných nehnuteľnostiach, a uvedený spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach nadobudla dedením v roku 1999, teda bola ich spoluvlastníčkou aj v čase spísania notárskej zápisnice a zápisu žalovanej ako výlučnej vlastníčky sporných nehnuteľností do katastra nehnuteľností.

13. K námietke žalovanej o nedostatku naliehavého právneho záujmu, odvolací súd konštatuje, že uvedená námietka nie je dôvodná. V konaní nebolo sporné a z notárskej zápisnice vyplýva, že vyhlásením o vydržaní bolo dotknuté spoluvlastníctvo žalobkyne k časti pôvodnej parcely registra E-KN č. XXX zapísanej na LV č. XXXX pre katastrálne územie B.. Keďže spoluvlastníctvo k týmto častiam sporných nehnuteľností je sporné, a žalobkyňa mala byť osvedčením o vydržaní dotknutá vo svojom spoluvlastníckej práve k nim, potom existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý nemožno iným právnym prostriedkom, než určovacou žalobou odstrániť. Žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože v prípade vyhovenia žalobe, môže dosiahnuť pre seba priaznivejšie právne postavenie, keďže by bola ako spoluvlastníčka zapísaná k sporným nehnuteľnostiam, a to na základe súdneho rozhodnutia do katastra nehnuteľností.

14. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o

posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný prostriedok ochrany práva žalobkyne, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie resp. konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobkyne ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996). V predmetnej veci žalobkyňa riadne osvedčila svoj naliehavý právny záujem na určení spoluvlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Zápisy vlastníctva nehnuteľností v katastri nehnuteľností sa vykonávajú na základe listiny, ktorá nepochybne preukazuje vlastnícke právo. Určovací výrok rozsudku spravidla nahrádza listinu, ktorá môže byť podkladom pre zápis zmeny vlastníctva v evidencii nehnuteľností.

15. Odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (ZSP 4/2003) v zmysle ktorého, žalobca má naliehavý právny záujem na určení, že je vlastníkom (spoluvlastníkom) nehnuteľností vždy vtedy, ak žalovaný je zapísaný v katastri nehnuteľností ako jej vlastní, lebo rozhodnutie súdu môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. Súd prvej inštancie tak správne pripustil žalobu žalobkyne ako vhodný prostriedok procesnej ochrany jej vlastníckeho resp. spoluvlastníckeho práva v zmysle § 137 písm. c/ CSP. Odvolací súd tak po zrušení prvotného rozhodnutia okresného súdu, ktorým zamietol žalobu okrem iného aj pre nedostatok naliehavého právneho záujmu tentokrát konštatuje správnosť jeho záveru o existencii naliehavého právneho záujmu, a preto táto námietka žalovanej ohľadne nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení nie je dôvodná.

16. Okresný súd sa v rozhodnutí vo veci samej zaoberal aj ďalšou odvolacou námietkou žalovanej týkajúcej sa nedostatku aktívnej vecnej legitímácie. Z vykonaného dokazovania pred okresným súdom vyplynulo, že žalobkyňa ako predávajúca na základe kúpnej zmluvy uzavretej s jej synom H. D. ako kupujúcim na tomto nepreviedla spoluvlastnícky podiel na sporných nehnuteľnostiach, ktoré vznikli reálnym odčlenením od pôvodnej parcely registra „E“ parcely č. XXX, pretože spoluvlastnícky podiel na sporných nehnuteľnostiach bol už v roku 2011 dotknutý vyhlásením žalovanej o jeho vydržaní a to na základe notárskej zápisnice. Prvoinštančný súd správne konštatoval, že žalobkyňa v roku 2017 preto nebola oprávnená nakladať so spoluvlastníckym podielom na sporných nehnuteľnostiach, keďže v tom čase bol jej podiel na sporných nehnuteľnostiach zapísaný v prospech žalovanej. Syn žalobkyne tak nadobudol spoluvlastnícky podiel len v zvyšnej časti pôvodných pozemkov parcely registra E-KN č. XXX katastrálne územie B., T. D., tak nemôže byť nositeľom hmotno-právneho nároku, o ktorý v konaní ide, pretože nebol vlastníkom, resp. spoluvlastníkom sporných nehnuteľností, v ktorom rozsahu sa odvolací súd s uvedenými závermi okresného súdu stotožňuje. Práve naopak, žalobkyňa preukázala, že je nositeľkou ňou uplatňovaného hmotnoprávneho nároku, keďže bola pôvodnou spoluvlastníčkou na sporných nehnuteľnostiach, keď spoluvlastnícky podiel k nim nadobudla dedením ešte v roku 1999.

17. Žalovaná v odvolaní ďalej namietala, že okresný súd síce explicitne neurčil, avšak z jeho odôvodnenia a úvah má vyplývať, že notárska zápisnica, na základe ktorej nadobudla vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, je absolútne neplatným právnym úkonom. Uvedený názor resp. pohľad žalovanej taktiež nebol správny.

18. Podľa § 132 ods. 1 OZ, vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

19. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva k veci môže byť scudzovacia zmluva (najčastejšie kúpna, darovacia, zámenná), dedenie, rozhodnutie štátneho orgánu (napr. v prípade reštitúcie v minulosti skonfiškovaného majetku štátom), iná právna skutočnosť - avšak táto právna skutočnosť musí byť v Občianskom zákonníku výslovne ustanovená spolu s právnym následkom s ňou spojeným, ktorým musí byť nadobudnutie vlastníckeho práva.

20. Jednou z právnych skutočností, explicitne neustanovených v § 132 OZ, s ktorou je spojený vznik vlastníckeho práva k veci je aj vydržanie vlastníckeho práva. Inštitút vydržania vlastníckeho práva k veci

je upravený primárne v ustanovení § 134 OZ, ktorý je však potrebné vykladať v spojení s § 130 ods. 1 veta prvá OZ.

21. Podľa § 134 ods. 1 OZ, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

22. Podľa § 130 ods. 1 veta prvá OZ, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným.

23. V uvedenom ustanovení § 134 ods. 1 OZ sú stanovené základné zákonné podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva k veci, a to spôsobilý predmet vydržania, oprávnený subjekt vydržania a vydržacia doba, ktorá je rozdielna pri hnutelných veciach (tri roky) a pri nehnuteľnostiach (desať rokov). V zmysle § 130 ods. 1 OZ je vydržanie spojené ešte s jednou podmienkou a to dobromyseľnosťou, t. j. oprávnenosť držby. Nakoľko vydržanie je inou právnou skutočnosťou, nemožno hovoriť o určení neplatnosti právnej skutočnosti, keďže nie je možné domáhať sa takéhoto určenia ako to je napríklad pri právnom úkone. Súd je oprávnený však skúmať to, či boli splnené zákonné podmienky na vznik takejto skutočnosti. Okresný súd skúmal podmienky vydržania, pričom sa vysporiadal správne s otázkou dobromyseľnosti žalovanej pri nadobudnutí vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, ktoré bolo osvedčené formou notárskej zápisnice. Z obsahu vyhlásenia žalovanej o splnení zákonných podmienok pri vydržaní spoluvlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam správne podľa okresného súdu vyplynulo, že žalovaná odvodzovala túto dobromyseľnosť od pôvodných užívateľov sporných pozemkov. V notárskej zápisnici bolo okrem iného konštatované, že vlastnícke práva k dotknutým nehnuteľnostiam sú odôvodnené právnym titulom vydržania vlastníctva na podklade kúpy. V súdenom prípade vstup do držby bol určený tým, že držba nehnuteľnosti bola podľa vyhlásenia v notárskej zápisnici vykonávaná od 70. rokov minulého storočia. Občiansky zákonník oproti skoršiemu právnemu stavu (zákon č. 141/1950 Zb.), vydržanie vlastníckeho práva neumožňoval, ale len rešpektoval vydržaním nadobudnuté vlastníctvo do 31. 03. 1964. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 131/1982 Zb. účinná od 01. 04. 1983 opätovne zaviedla inštitút vydržania v ust. §-u 135a a súčasne v ustanovení § 507a umožnila pre vydržanie započítať aj dobu, po ktorú občan alebo jeho právny predchodca mal vec nepretržite v držbe s tým, že tento čas neskončí skôr, než uplynutím jedného roka.

24. Odvolací súd uvádza, že k nadobudnutiu vlastníctva vydržaním dochádza zo zákona, ale k praktickej realizácii tohto práva dochádza až jeho deklarováním súdnym rozhodnutím. Právo držby môže patriť aj osobe odlišnej od vlastníka, pričom zákon výslovne upravuje oprávnenú držbu vo vyššie citovanom ustanovení § 130 OZ, ale aj držbu neoprávnenú v ustanovení § 131 OZ. Oprávnenou držbou treba rozumieť faktické ovládanie veci, alebo vykonávanie práva späť s vôľou nakladať s vecou ako so svojou v dobrej viere, že držiteľovi veci ako vykonávateľovi práva tieto oprávnenia patria. Takže okrem faktického skutočného ovládania veci a vôle nakladať s vecou ako so svojou, treba nepochybne preukazovať dobrú vieru, že vec držiteľovi patrí. Dobromyseľnosť ako vnútorný psychický stav nemožno priamo dokázať, možno o nej usudzovať len z okolností, ktorými sa tento psychický stav navonok prejavuje. Okolnosti, z ktorých možno usudzovať existenciu dobromyseľnosti v spore musí preukazovať držiteľ veci, teda musí preukazovať okolnosti, z ktorých možno usudzovať jeho dobromyseľnosť, t. j. okolnosti svedčiace o poctivosti právneho dôvodu nadobudnutia veci, nielen samú dobromyseľnosť ako vnútorné presvedčenie, teda psychický stav. Žalovaná však nepredložila žiaden dôkaz o dobrej viere, ako predpokladu oprávnenej držby, že nekonala, resp. jej právni predchodcovia nekonali bezprávne, keď si prisvojili sporné nehnuteľnosti. Iba samotná detencia, teda držba pozemkov k vydržaniu nestačí. V konaní nebola predložená akákoľvek zmluva, na základe ktorej žalovaná vstúpila do užívania sporných nehnuteľností, na ktorých je rekreačná chata postavená, či do užívania príľahlých sporných nehnuteľností. Okolnosti, ktoré nasvedčujú v prospech záveru o existencii dobrej viery sú okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia (titulu). Okresný súd preto správne pochyboval o tvrdení žalovanej, ak táto tvrdila, že je oprávneným držiteľom sporných nehnuteľností, keďže nepredložila žiadnu kúpnu zmluvu ani v písomnom vyhotovení, a netvrdila ani, že existovala ústna či iná zmluva, z ktorej by mali tieto skutočnosti vyplývať. Nemožno preto prisvedčiť žalovanej, že preukázala čo i len domnelý titul pre vstup do užívania sporných nehnuteľností. Samotná detencia k vydržaniu nestačí, písomná zmluva predložená nebola, nebola tvrdená ani existencia ústnej zmluvy a ani nebol dokladaný žiaden právny titul prípadne aj neplatný, z ktorého by si mohla žalovaná, resp. jej právni predchodcovia vyvodit', že boli držiteľmi sporných nehnuteľností oprávnene v dobrej viere, že im patria. Samotné dlhodobé užívanie nehnuteľností ich nerušené užívanie pre dobromyseľnosť nepostačuje. O spochybení jej dobrej viery

svedčí i tá skutočnosť, že v súvislosti s vydržaním spoluvlastníckeho podielu k sporným nehnuteľnostiam vyplatila pozemkovému spoločenstvu dojednanú cenu vo výške 3.811,36 Eur + spätné nájomné po dobu 2 rokov vo výške 55,76 Eur, tak ako to vyplýva z notárskej zápisnice, ktorou si dala osvedčiť vlastnícke právo, ako cenu dojednanú za nadobudnutie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vydržaním.

25. Odvolací súd nepovažuje za dôvodnú ani námietku žalovanej týkajúcu sa určenia jej spoluvlastníckeho podielu k sporným nehnuteľnostiam resp. určenia, že nie je ich vlastníčkou. Žalobkyňa sa v predmetnom konaní podanou žalobou domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu a okresný súd určil, že je vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu k sporným nehnuteľnostiam. Keďže nejde o synalagmatický záväzok, tak neoblo potrebné určenie podielu žalovanej vo výrokovej časti rozsudku, či určenia že nie je vlastníčkou vo zvyšnom podiele na sporných nehnuteľnostiach.

26. S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, 2, potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní bola v celom rozsahu úspešná žalobkyňa, preto jej odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.